

UNIVERSUL NOSTRU

Revista Şcolii Gimnaziale „Lucreţia Buciucă” Oradea

Nr. 10
iulie, 2026

ISSN 3153 - 2780
ISSN- L 3153 - 2780

COLECTIVUL DE REDACȚIE

Redactor :

prof. Bocșan Mariana-Simona

Colaboratori:

prof. Bocșan Mariana-Simona

prof. Olariu Ramona

prof. pentru învăț. primar Birău Ioana Letiția

prof. Băliban Rareș George

prof. pentru învăț. primar Băliban Carmen Laura Florentina

prof. Chisiu Ioana Teodora

prof. Călinescu Anca Haidi

prof. Székely Ildikó

prof. învăț. primar Moza Elena Daniela

prof. Bocșan Ramona Mariana

prof. pentru învăț. primar Bunica Valeria

administrator patrimoniu Druma Carmen

prof. pentru educație timpurie Pojega Nistor Mălina Dumitrelea

prof. pentru învăț. primar Nistor Maria Dana

prof. Roșu Delia

prof. de sprijin Podină Luminița

prof. pentru învăț. primar Moga-Popa Diana-Naomi

CITIND ÎMPREUNĂ, REDUCEM ABANDONUL!

prof. BOCȘAN MARIANA-SIMONA
Liceul Sanitar „Vasile Voiculescu” Oradea
Structura Școala Gimnazială „Lucreția Suciu”

Data: 27.04.2026

Activitatea: *Citind împreună, reducem abandonul!*

Coordonator: prof. Bocșan Mariana-Simona

Clasa: clasele a V-a A, a VI-a A

Forma de realizare: activ-participativă

Locul desfășurării: sala de clasă

Context: Prevenirea și combaterea violenței și a bullying-ului în cadrul Programului Național de Reducere a Abandonului Școlar

Grup țintă: Elevii a V –a A, a VI-a A

Obiective: La sfârșitul activității, elevii vor putea:

- O1 – să își exprime dorința de a participa și la următoarele activități de lectură;
- O2– să asocieze emoțiile personajelor din text cu propriile trăiri sau experiențe;
- O3– să colaboreze activ cu colegii în timpul jocurilor sau discuțiilor pe text;
- O4 – să enumere cel puțin două motive pentru care lectura este utilă în viața de zi cu zi.

Materiale / resurse: cărți de povești, ilustrații,etc.

ACTIVITĂȚI:

1. Captarea atenției și Spargerea gheții (7 minute)

Activitate: Profesorul intră în clasă purtând o cutie de cadou încuiată/legată cu o sfoară și o bucată de puzzle uriașă în mână. Le spune elevilor: „Cutia conține secretul succesului clasei noastre, dar nu o pot deschide decât dacă asamblăm toate piesele. Fiecare dintre voi este o piesă unică. Dacă lipsește un singur elev, puzzle-ul rămâne neterminat și cutia închisă”.

Strategie: Se discută pe scurt importanța fiecărui copil. Se anunță tema și obiectivele într-un limbaj simplu.

2. Lectura predictivă și ghidată (15 minute)

Activitate: Textul este împărțit în 3 fragmente scurte. Profesorul distribuie foile.

Pasul 1: Profesorul citește primul fragment. Oprește lectura la un moment de suspans.

Pasul 2: Întrebare predictivă: „Ce credeți că se va întâmpla în continuare cu personajul?”. Elevii răspund liber.

Pasul 3 (Lectura pe ștafetă): Elevii citesc următoarele fragmente în lanț. Pentru a proteja elevii timizi sau cu dificultăți de citit (predispuși la abandon), aceștia primesc dinainte propoziții foarte scurte sau doar rolul de a sublinia cuvintele cheie cu un marker.

Evaluare formativă: Chestionare orală rapidă privind înțelegerea textului.

3. Atelier practic: Lucru în echipe „Puzzle-ul Prieteniei” (18 minute)

Organizare: Clasa se împarte în echipe de 4-5 elevi. Fiecare echipă primește o sarcină pe o fișă în formă de piesă de puzzle.

Distribuirea rolurilor în echipă (Esențial pentru incluziune):

Liderul (asigură că toată lumea vorbește).

Scriitorul (notează ideile).

Purtătorul de cuvânt (prezintă rezultatul).

Designerul (colorează/desenează pe fișă).

Sarcinile echipelor:

Echipa 1: Să găsească 3 calități ale personajului principal și să le scrie sub formă de ciorchine.

Echipa 2: Să schimbe finalul textului într-unul în care personajul singuratic este salvat de grup.

Echipa 3: Să scrie un scurt „Ghid de primire” în clasă pentru un coleg nou sau care a lipsit mult.

Prezentare: Purtătorii de cuvânt lipesc piesele de puzzle pe flipchart pentru a forma o imagine comună.

4. Evaluare: Tehnica „Biletul de ieșire” și Reflecție (10 minute)

Activitate: Profesorul aduce în față „Copacul Clasei” (un trunchi desenat fără frunze). Fiecare elev primește un post-it (frunză verde).

Sarcina de lucru: Fiecare elev trebuie să scrie pe post-it un singur mesaj: „Vin la școală pentru că aici mă simt...” sau „Colegul meu de bancă este important pentru mine deoarece...”.

Reflecție finală: Elevii lipesc frunzele în copac. Profesorul concluzionează: „Priviți cât de bogat este copacul nostru când suntem toți aici. Lectura ne aduce împreună, iar prezența fiecăruia dintre voi transformă această clasă într-o echipă adevărată”.

Bibliografie:

1. *Ghidul Solicitantului – Schema de Granturi Programul Național de Reducere a Abandonului Școlar (PNRAS)*, București.
2. *Chiriac, Cristina; Mitrofan, Iolanda (2021). Prevenirea și combaterea bullyingului în mediul școlar: Ghid practic pentru cadrele didactice, Editura SPER, București.*
3. *Cucoș, Constantin (2014). Pedagogie. Ediția a III-a revăzută și adăugită, Editura Polirom, Iași.*

UN MEDIU CURAT – UN VIITOR CURAT

prof. OLARIU RAMONA

Liceul Sanitar „Vasile Voiculescu” Oradea
Structura Școla Gimnazială „Lucreția Suci”

Ce sentiment minunat trebuie să fie acela, când știi că gestul tău, oricât de mic și neînsemnat ar părea, este, de fapt, unul cu o mare relevanță pentru viitor!

O bucată de hârtie, un flacon de plastic, resturi electronice, azi nu reprezintă mai nimic pentru mulți dintre noi, dar pentru viitorul nostru, ar putea face diferența. De aceea, an de an, elevii noștri, alături de cadre didactice, participă la activități de voluntariat, de ecologizare, concursuri pe teme ecologice, proiecte educaționale de protecție a mediului: LET’S DO IT, ROMÂNIA!, ECOPROVOCAREA, BIHOR CURAT, SĂPTĂMÂNA VERDE, etc.

Ecologia nu este doar un cuvânt pompos folosit în zilele noastre pentru,, a da bine”, ci un concept menit a ne schimba viața. Dacă am putea vedea în viitor cum ar arăta viața și planeta noastră, cred că am lua în serios tot ce ne învață Ecologia, chiar din acest moment! Suntem însă prea preocupați,, de noi” și „de acum”, și nu,, de toți” și „de mâine”! Cu pași mici, dar siguri, putem face schimbări, numai să nu fie prea târziu!

Cu pași mici sărbătorim și noi ZIUA PĂMÂNTULUI!

ZIUA PĂMÂNTULUI .....de la A la Z

KISS CLAUDIA IBOLYA – elevă clasa a VIII-a B

A – ambalaj, antropic

B – biodiversitate, biologic

C – conservare, climă

D – deșeuri, dezechilibru

E – ecologic, ecosistem

F – faună, factori naturali

G – geografie, gaze toxice

H – habitat, hrană

I – industrie, igienă

J – joc geografic

L – lanț trofic, lume înconjurătoare

M – mediu înconjurător, măsuri de protecție

N – natură, necesitate

O – ozon, otravă

P – poluare, parc natural

R – reciclare, rezervație

S – salubritate, sol

T – toxic, teren protejat

U – unicat, univers

V – vegetație, viață

Z – zonă protejată, zgomot

ROLUL ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOLARE ÎN DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII ELEVILOR

prof. înv. primar BIRĂU IOANA –LEȚIȚIA
Liceul Sanitar „Vasile Voiculescu”
Structura Șc.Gimn. „Lucreția Suciu” Oradea

Activitățile extracurriculare sau extrașcolare reprezintă acea categorie importantă de activități educative organizate și planificate în instituțiile de învățământ sau în alte organizații educative, desfășurate în afara programelor școlare, conduse de către personal specializat și a cărui scop principal este continuarea dezvoltării personalității elevilor asigurată prin intermediul educației formale sau dezvoltarea altor aspecte particulare ale personalității acestora.

Activitățile extrașcolare urmăresc identificarea și cultivarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viață civilizat, stimularea comportamentului creativ în diferite domenii. Activitățile contribuie la gândirea și completarea procesului de învățare, la dezvoltarea înclinațiilor și aptitudinilor elevilor, la organizarea rațională și plăcută a timpului lor liber. Au caracter atractiv iar copiii participă într-o atmosferă relaxantă la astfel de activități.

Scopul activităților extrașcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activități cât mai variate și diverse, cultivarea interesului pentru activități socio- culturale, facilitarea integrării în mediul școlar, fructificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudini caracteriale. Ele au menirea de a valorifica timpul liber al elevilor într- un mod util și plăcut și de a-l transforma într-o sursă educatională.

Activitățile extrașcolare, în general, au cel mai larg caracter interdisciplinar, oferă cele mai eficiente modalități de formare a caracterului elevului deoarece sunt factorii educativi cei mai apreciați și mai accesibili sufletelor acestora. Copiii au nevoie de acțiuni care să le împlinească setea de cunoaștere, să le ofere prilejuri de a se emoționa, de a-și forma convingeri, ele imprimând copilului un anumit comportament, o ținută adecvată situației, declanșând anumite sentimente. O mai mare contribuție în dezvoltarea personalității elevului o au activitățile care implică în mod direct copilul prin personalitatea sa și nu prin produsul realizat de acesta. Participarea la activități angajează atât elevii timizi cât și pe cei slabi, îi temperează pe cei impulsivi, dezvoltă spiritul de cooperare, contribuie la formarea colectivului de elevi. Elevii se

autodisciplinează, prin faptul că în asemenea activități se supun de bună voie regulilor, asumându-și responsabilitati.

Activitățile extrașcolare sunt atractive la orice vârstă, stârnesc interes, produc bucurie, facilitează acumularea de cunoștințe, dezvoltă spiritul practic la elevi, fiecare dintre ei având posibilitatea să se afirme conform naturii sale.

Activități extracurriculare:

- Serbări și festivități - acestea au un rol stimulator, aduc satisfacții „micilor artiști”, contribuind la socializarea copiilor.
- Concursuri – stârnesc interesul elevului pentru diferite arii curriculare, având în același timp o importanță în orientarea profesională a acestora, stimulează spiritul de competitivitate, oferindu-I copilului prilejul de a se integra în diferite grupuri.
- Excursii/ Drumetii – îl reconfortează pe copil, îi prilejuiește acumularea unei experiențe sociale importante
- Vizite – oferă elevului prilejul de a observa momentele legate de trecutul istoric, de viața și activitatea unor personalități. Vizionari – aceste activități vor pune elevul în rol de spectator și vor reprezenta pentru el o sursă de impresii puternice: stimularea afectivității și cultivarea dragostei pentru artă.

În concluzie, putem spune că activitatea extracurriculară este o componentă educatională valoroasă și eficientă căreia orice cadru didactic trebuie să-i acorde atenție, adoptând o atitudine creatoare atât în modul de realizare a activităților cât și în relațiile cu elevii, asigurând o atmosferă relaxantă care să permită stimularea creativă a elevilor.

Bibliografie:

1. Cernea, Maria, Contribuția activităților extracurriculare la optimizarea procesului de învățământ, 2000, Ed.Discipol, București;
2. Ionescu, M., Chis, V., Mijloace de învățământ și integrarea acestora în activitățile de instruire și autoinstruire, Editura Presa Universitară Clujeana, Cluj-Napoca, 2001.

Din activitățile clasei a IV-a:

PERSONALITATEA COPILULUI INFLUENȚATĂ DE FAMILIE

prof. BĂLIBAN RAREȘ GEORGE

Liceul cu Program Sportiv- Bihorul

”Eu sunt copilul.Tu ții în mâinile tale destinul meu.
Tu determini în cea mai mare măsură,dacă voi reuși sau voi eșua în viață.
Dă-mi,te rog,acele lucruri care mă vor îndrepta spre fericire.
Educă-mă,te rog,ca să pot fi o binecuvântare pentru lume.....”

(din Child’s Appeal,Mamie Gene Cole)

Între factorii educației, familia a fost și este considerată ca factor prioritar și primordial deoarece, în ordinea firească a lucrurilor educația începe din familie, motiv care l-a determinat pe Loisel să afirme că “în familie și pe genunchii mamei se formează ceea ce este mai valoros pe lume-omul de caracter.”

Citatul pune în evidență dimensiunea morală a educației din familie,dar într-un anumit fel și într-o anumită măsură familia își aduce contribuția în toate sectoarele educației,aici copilul făcându-și ucenicia pentru viața,cea morală rămânând însă esențială prin substanța pe care i-o imprimă familia.

Familia exercită o influență deosebit de adâncă asupra copiilor,ea fiind cea care răspunde de satisfacerea trebuințelor elementare ale copilului și mai ales de protecția lui.Acțiunea educativă din familie trebuie și are întotdeauna un caracter intențional,urmărind o anumită finalitate-formarea personalității copilului pentru integrarea lui în societate.

Educația făcută de primii educatori-părinți, se răsfrânge asupra tuturor laturilor copilului în funcție de particularitățile de vârstă și individuale ale acestuia.

Cel mai important rol în evoluția moral-civică a copilului îl au exemplele bune care pleacă inevitabil din familie.Familia, nucleu de bază al societății noastre, are rolul de a asigura dezvoltarea fizică și morală a copilului. De familie depinde dirijarea judicioasă a maturizării psihice a copilului, dezvoltarea lui,etc. De felul în care părinții vor educa copilul în sensul unei morale riguroase, dar suple și de felul în care vor ști să dirijeze viața afectivă a copilului, va

depinde formarea personalității acestuia. De la familie copilul învață să iubească munca, țara și libertatea și să respecte legile țării.

Copiii trebuie educați în așa fel încât să realizeze că libertatea individuală nu se poate realiza decât în cadrul libertății colective, generale, ca muncă și respectul față de ceilalți constituie o obligație fundamentală a fiecărui cetățean. Pentru a-și educa bine copilul, părinții nu trebuie să considere niciodată că acesta ar avea unele particularități psihice nemodificabile, iar dacă observă unele devieri de la normal ale copilului, nu trebuie să aștepte pasivi ca timpul și natura să le rezolve. Părinții trebuie să intervină activ, organizând, dirijând și orientând viața psihică a copilului în cazul oricărei abateri de la normal. Există la unii copii, din fericire foarte rar, crize morale care pot aduce părinții la disperare. Desigur că educatorii nu pot sta ca niște observatori pasivi față de asemenea cazuri.

Formarea personalității:

Părinții trebuie să vegheze copiii lor pentru a căpăta un ansamblu de trăsături morale și intelectuale necesare formării unei personalități superioare. Educarea lor trebuie să fie dirijată spre obținerea modificărilor de caracter favorabile unei comportări superioare individuale și sociale. De aceea părinții trebuie să lupte pentru ca orizontul moral și intelectual al copilului să fie în continuă largire. Copilul nu trebuie considerat ca o statuie de bronz, care are un loc fixat, din care nu mai poate fi schimbată. El trebuie să fie activ și adaptabil, iar părinții au datoria permanentă de a-l face să progreseze, să se perfecționeze și să-și mărească valoarea umană. Formarea personalității la copil este dependentă de inteligența lui, de gusturile și elanurile lui, de instructajul primit anterior.

Personalitatea copilului începe să se contureze după vârsta de doi ani. Este vârsta la care copilul începe să perceapă și să fie atent la ceea ce se petrece în jurul lui. După vârsta de trei ani, atenția și percepția sunt mai active decât în trecut. Copilul încearcă să facă mici treburile. Vorbirea devine mai completă. Copilul face ușor propoziții. Părinții trebuie să-l încurajeze și să-l îndemne să se supună unor obligațiuni individuale: să nu-și murdărească hainele, să mănânce singur și pe cât se poate mai ordonat, să așeze după utilizare, jucăriile la locul lor. Trebuie plimbat în jurul casei și făcut să observe curtea și animalele vecinilor. Trebuie să se familiarizeze cu oamenii care vin în casă.

La trei ani, jocul este principala preocupare a copilului. Prin jocuri, copilul se instruește asupra modului de viață al adulților și vine în contact cu relațiile existente în lume.

La patru ani copilul frecventează grădinița de copii. Părinții trebuie să o ajute pe educatoare în dirijarea formării personalității, deci a trăsăturilor morale și intelectuale. Comunică, astfel dacă îi este sete sau foame, dacă îi este somn etc. Unele din reflexe sunt necondiționate, altele condiționate. Când se întoarce din plimbare recunoaște casele din vecinătate. La copilul mai mare apare nevoia de a comunica cu oamenii, de a vorbi mereu, manifestându-și astfel sfera educațională și cea intelectuală. Trebuie să se țină cont de emoțiile lui. La acești copii emoțiile sunt instabile. Ei trec repede de la plânsul cu lacrimi la râs. Voioșia este un bun mijloc de a face un copil să progreseze. El trebuie să fie mulțumit când este lăudat, supărat când este muștrat. Treptat sentimentele trebuie să devină multilaterale.

Concluzia care rezultă din concepția lui J. Piaget sunt :

Influențele familiei și ale părinților trebuie dublate cu cele ale factorilor din afară, astfel cu cât copilul este mai bine integrat într-un grup de prieteni, cu atât își va dezvolta mai puternic o morală a reciprocității care validează de fapt adevărata dimensiune a comportamentului său moral autonom.

A fi părinte este deci mai mult decât o simplă calitate față de care ne putem exalta. Ea presupune experiență, pricepere, răbdare, cu alte cuvinte toate însușirile care se cer pentru exercitarea unei adevărate profesii “profesia de părinte”. Iar pentru realizarea unor performanțe existentă unui climat familial favorabil și armonios și competența în educație reprezintă premise de bază.

Bibliografie:

1. Revista Învățământului Preșcolar, Nr. 1-2/2001, București, 2001
2. MAKARENKO A.S., “Cartea pentru părinți”, București, E.D.P, 1951
3. NESTOR GEORGE, “ Bunici, părinți, copii”, București, E.D.P, 1977
4. I. MITROFAN, N. MITROFAIN, “ Familia de la A la Z, Mic dicționar al vieții de familie”, Editura Științifică, București, 1991
5. SILVIA DIMA, “ Cei șapte ani de acasă”, E.D.P., București, 1991

PICNICUL LECTURII

prof. înv. primar BĂLIBAN CARMEN LAURA FLORENTINA

Liceul Sanitar „Vasile Voiculescu” Oradea
Structura Școala Gimnazială „Lucreția Suceiu”

Activitatea „**Picnicul lecturii**” este o inițiativă educațională națională desfășurată în școli susținută de [Ministerul Educației și Cercetării](#) cu scopul de a transforma cititul într-o experiență relaxantă, interactivă și atractivă prin mutarea acesteia în aer liber.

Pentru a organiza cu succes un astfel de eveniment am urmat pașii de mai jos:

1. Pregătirea cadrului și a atmosferei

Locația în natură: Spațiul verde de pe malul Crișului Repede.

Recuzită de picnic: Pături colorate și coșuri cu cărți.

Decor tematic: Pancarde, insigne de cititori și gustări ușoare (fructe, cornuri, zacuscă).

2. Tipuri de lectură desfășurate

Lectura cu voce tare: Învățătorul citește o poveste captivantă. Elevul care a ajuns primul la școală citește fragmentul care i-a plăcut cel mai mult.

Lectura individuală: Fiecare copil își alege o lectură preferată și citește în liniște.

3. Momente interactive și jocuri didactice

Discuții pe text: Conversații ghidate despre învățămintele poveștilor, personaje și emoții.

Jocuri de rol: Copiii pun în scenă scurte fragmente din poveștile citite folosind tehnici de mimă sau dramatizare.

Atelier de scriere și desen: Realizarea unor semne de carte personalizate, desene cu personajul preferat sau scrierea unui final alternativ pentru poveste.

Beneficiile activității

Asocierea pozitivă: Schimbarea rutinei din clasă face ca lectura să devină o formă de relaxare, nu o obligație.

Dezvoltarea abilităților: Stimulează imaginația, vocabularul, atenția și capacitatea de sinteză.

Incluziune și socializare: Permite integrarea ușoară a tuturor copiilor (inclusiv a celor cu cerințe educaționale speciale) prin metode activ-participative.

Concluzie

Activitatea „Picnicul lecturii” și-a atins cu succes obiectivele pedagogice, demonstrând că schimbarea cadrului tradițional de învățare stimulează major interesul elevilor pentru carte. Mutarea lecturii în aer liber a eliminat presiunea specifică sălii de clasă, transformând cititul într-o activitate recreativă și opțională. Elevii s-au implicat activ atât în momentele de lectură individuală, cât și în atelierelor creative de după, dezvoltându-și competențele de comunicare, spiritul critic și abilitățile de socializare într-un mediu incluziv și non-formal.

Eficiența integrării educației STEAM în orele de matematică la ciclul primar

prof. CHISIU IOANA TEODORA

Liceul Ortodox Episcop "Roman Ciorogariu"

În contextul transformărilor rapide ale societății și al dezvoltării tehnologiei, educația contemporană este orientată tot mai mult spre formarea competențelor necesare secolului XXI. În acest sens, abordarea STEAM (Science, Technology, Engineering, Arts and Mathematics) reprezintă o modalitate modernă și interdisciplinară de organizare a procesului instructiv-educativ, punând accent pe învățarea prin descoperire, colaborare și rezolvarea de probleme autentice. Integrarea educației STEAM în orele de matematică de la ciclul primar contribuie la dezvoltarea gândirii logice, a creativității și a capacității elevilor de a aplica cunoștințele în contexte reale. Matematica este una dintre disciplinele fundamentale ale curriculumului primar, iar abordarea sa prin metode interactive și interdisciplinare favorizează înțelegerea conceptelor abstracte și creșterea motivației pentru învățare. Astfel, integrarea principiilor STEAM în activitățile matematice poate transforma ora de curs într-un mediu atractiv, în care elevii învață prin explorare și experimentare.

Educația STEAM promovează conexiunea dintre discipline și valorificarea situațiilor de învățare bazate pe proiecte, investigație și colaborare. În cadrul lecțiilor de matematică, această abordare facilitează trecerea de la învățarea mecanică la înțelegerea profundă a conceptelor și la utilizarea lor în viața cotidiană. Elevii sunt implicați în activități practice care presupun măsurarea, estimarea, compararea, clasificarea, construirea unor modele sau rezolvarea unor provocări. De exemplu, realizarea unei construcții din materiale reciclabile necesită aplicarea noțiunilor despre forme geometrice, lungimi, simetrie și proporționalitate. În același timp, utilizarea aplicațiilor digitale sau a roboților educaționali contribuie la dezvoltarea gândirii algoritmice și a competențelor digitale. Integrarea artei în activitățile matematice stimulează creativitatea și oferă elevilor oportunitatea de a descoperi frumusețea matematicii prin desen, modelaj, mozaicuri, simetrie sau realizarea unor modele decorative. Astfel, matematica devine o disciplină accesibilă și atractivă pentru toți elevii.

Aplicarea strategiilor STEAM în cadrul orelor de matematică generează numeroase beneficii atât asupra performanțelor școlare, cât și asupra dezvoltării personale a elevilor. În primul rând, crește motivația pentru învățare. Activitățile practice și proiectele interdisciplinare transformă elevii din simpli receptori ai informației în participanți activi la procesul educațional. Aceștia descoperă utilitatea matematicii în rezolvarea unor probleme reale și înțeleg mai ușor legătura dintre teorie și practică. În al doilea rând, sunt dezvoltate competențele de colaborare și comunicare. În cadrul proiectelor STEAM, elevii lucrează în echipe, discută soluții, argumentează și iau decizii împreună, dezvoltându-și atât competențele sociale, cât și capacitatea de a gândi critic. Un alt avantaj îl reprezintă dezvoltarea creativității și a flexibilității cognitive. Elevii sunt încurajați să găsească mai multe soluții pentru aceeași problemă, să experimenteze și să învețe din propriile greșeli. În acest mod, matematica nu mai este percepută ca o disciplină rigidă, ci ca un instrument de explorare și inovare. Totodată, integrarea tehnologiei în lecțiile de matematică facilitează diferențierea instruirii și adaptarea activităților la ritmul fiecărui elev. Platformele educaționale, aplicațiile interactive și jocurile digitale oferă feedback imediat și sporesc implicarea copiilor în procesul de învățare.

La ciclul primar pot fi organizate numeroase activități care valorifică principiile educației STEAM. De exemplu, elevii pot construi un pod din bețe de lemn, aplicând cunoștințe despre forme geometrice și măsurători, apoi pot testa rezistența construcției și interpreta rezultatele. O altă activitate constă în proiectarea unei grădini în miniatură, în care elevii calculează perimetrul și aria parcelelor, stabilesc costurile materialelor și realizează reprezentări grafice ale proiectului. De asemenea, utilizarea roboților educaționali pentru parcurgerea unor trasee contribuie la consolidarea orientării spațiale, a noțiunilor de coordonate și a secvențelor logice, dezvoltând simultan competențele matematice și digitale.

Deși beneficiile integrării educației STEAM sunt evidente, implementarea acestei abordări presupune și anumite provocări. Cadrele didactice au nevoie de formare continuă pentru proiectarea unor activități interdisciplinare eficiente și pentru utilizarea tehnologiilor digitale. În plus, lipsa resurselor materiale sau a echipamentelor specifice poate limita desfășurarea unor activități practice. O altă provocare este gestionarea timpului didactic, deoarece proiectele STEAM necesită o planificare atentă și o organizare eficientă. Cu toate acestea, prin adaptarea

activităților la resursele disponibile și prin colaborarea între cadrele didactice, aceste dificultăți pot fi depășite.

Integrarea educației STEAM în orele de matematică la ciclul primar reprezintă o direcție modernă și eficientă de dezvoltare a procesului instructiv-educativ. Această abordare favorizează învățarea activă, dezvoltarea competențelor-cheie și formarea unei atitudini pozitive față de matematică. Prin activități practice, interdisciplinare și relevante pentru viața reală, elevii își dezvoltă gândirea logică, creativitatea, spiritul de colaborare și capacitatea de a rezolva probleme complexe. În concluzie, educația STEAM nu înlocuiește metodele tradiționale de predare, ci le completează, oferind profesorilor oportunitatea de a transforma lecțiile de matematică în experiențe autentice de învățare. Adoptarea acestei perspective contribuie la pregătirea elevilor pentru provocările viitorului și la formarea unor cetățeni capabili să utilizeze cunoștințele matematice în mod creativ și responsabil.

Bibliografie

1. Yakman, G. (2008). *STEAM Education: An Overview of Creating a Model of Integrative Education*. Virginia Polytechnic Institute and State University.
2. Kelley, T. R., & Knowles, J. G. (2016). *A Conceptual Framework for Integrated STEM Education*. *International Journal of STEM Education*, 3(11). <https://doi.org/10.1186/s40594-016-0046-z>
3. Ministerul Educației. (2013). *Programa școlară pentru disciplina Matematică și explorarea mediului – clasele pregătitoare, I și a II-a și Programa școlară pentru disciplina Matematică – clasele a III-a și a IV-a*. București: Ministerul Educației.

Incluziunea școlară a copiilor speciali

prof. CĂLINESCU ANCA HAIDI

Școala Gimnazială Nr.1 Hidișelu de Sus
Localitatea Hidișelu de Sus, județul Bihor

Activitatea cu copiii speciali, cu CES, a demonstrat necesitatea unor demersuri specializate, în care practica școlară impune programe și manuale adaptate la obiectivele învățământului special.

Cu toate că strategiile didactice sunt aceleași ca la învățământul de masă, acestea trebuie completate și adaptate la particularitățile psihice ale copilului, specificul predării - învățării în aceste unități nu se reduce doar la micșorarea volumului de cunoștințe, ci la întârzierea termenului de transmitere a lor. Selectarea cunoștințelor în vederea transmiterii acestora se face ținând cont de vârsta cronologică a copilului și de cea mintală a acestuia. Diferența în ceea ce privește deficientul mintal se înscrie în cadrul unei variații ale curbelor normalului care are la limita sa superioară indivizi excepționali, ca performanță într-un domeniu, iar la limita inferioară deficienți care obțin performanțe mai scăzute în contextul integrării în condiții sociale normale.

O reală provocare pentru factorii de decizie, pentru specialiști și părinți este necesitatea schimbării opticii asupra copiilor cu nevoi speciale și încercarea de a le oferi o viață școlară și socială mai bună, normală, prin schimbarea reprezentărilor sociale asupra acestei categorii de populație și renunțarea la etichetări și stigmatizări, oferirea de șanse egale în vederea integrării socioprofesionale.

În activitatea desfășurată cu elevi cu cerințe educaționale speciale am constatat că unii dintre ei încep prin a prezenta dificultăți în învățare la anumite solicitări și în anumite momente. Personal, reușesc să-l motivez pe elevul meu care face parte din această categorie, prin desen. Spre exemplu la predarea unui conținut, la ora de religie, elevul are o fișă cu imaginea care reprezintă momentul principal al lecției, pe care îl colorează și pe care, la final îl prezintă în fața colegilor, având grijă ca validarea să vină de fiecare dată atât din partea auditoriului cât și din partea profesorului. Elevul este și el solicitat să se exprime, primește întrebări cu referire la personajele pe care le-a descoperit în fișă, în momentul reprezentat.

Ulterior, în multe din cazuri, dificultățile de învățare devin tot mai dese, cronicizându-se, manifestându-se în cele din urmă oriunde și mereu, după mai puțin de un an școlar. Aceasta ne duce cu gândul la faptul că nu doar acumularea și sporirea în dificultate a materialului de învățat, ci și dificultățile de învățare, sporadice în prima fază, neidentificate și nerezolvate la timp prompt și eficient, au putut conduce la agravarea situației.

Dificultățile de învățare parțială, minore, discret vizibile într-un fel, dar acceptate în școlaritatea mică și mijlocie, fără a se face nimic pentru abordarea lor adecvată, persistentă și se prelungesc, amprentând totuși întreaga viață a individului în cauză. Am constatat că elevul, despre care am vorbit mai sus, are dificultăți de învățare, de acumulare a cunoștințelor încă din ciclul preșcolar și clasele primare, unele păstrate în aceeași formă, precum cele de citit și socotit, altele îmbunătățite, precum coloratul după indicațiile primite, în interiorul contururilor și răspunsul destul de prompt, parțial corect și complet la întrebările simple adresate.

Cunoașterea copilului, al stadiului lui de dezvoltare, a ritmului personal de (re)acționare sunt instrumente de care profesorul de la clasă trebuie să țină cont, nu numai în învățământul special, ci mai cu seamă în cel de masă. Îmbunătățirea rezultatelor la învățătură ale elevilor speciali este condiționată de transformările care se produc în ființa fiecăruia dintre ei, adică în structurile și funcțiile lui psihice. Așadar, rezultatele copilului cu CES țin nu numai de metodele și procedeele alese și utilizate de profesor, ci și de cunoașterea din toate punctele de vedere a nivelului de dezvoltare psihică. Spre exemplu, elevul a evoluat de la ciclul primar, în prezent fiind în clasa a VI-a, deoarece reușește să fie mai atent, liniștit, și-a dezvoltat prin desen spiritul de observație, i s-a dezvoltat memoria, i-a fost stimulată gândirea chiar și la nivelul lui de dezvoltare.

Integrarea copiilor cu CES în învățământul de masă nu înseamnă doar a-l așeza efectiv în aceeași sală de clasă cu colegii lui, ci, mai cu seamă, a-i responsabiliza pe ceilalți, a-i învăța toleranța, mărinimia, sprijinul celor care au nevoie în diferite situații. De aceea, cum spuneam mai sus, validarea activității copiilor cu CES la ore nu trebuie să vină doar din partea profesorului, ci și din partea colegilor. În aceeași notă, includerea și participarea copiilor speciali la activitățile extrașcolare, extracurriculare este foarte importantă în procesul de integrare al acestuia. Pe de o parte, crește stima de sine, încrederea în propriile forțe, pe de altă parte, colectivul de elevi câștigă prin cultivarea atitudinii de acceptare, toleranță, înțelegere. Astfel, copilul special se simte parte integrantă dintr-un colectiv, ceea ce se dorește prin incluziunea lui.

În concluzie, incluziunea școlară a copiilor speciali este un munte care trebuie parcurs centimetru cu centimetru de către toți cei care îi creionează viața: părinți, profesori, colegi, comunitate.

Zöld Gondolat, Tiszta Jövő!

SZÉKELY ILDIKÓ, tanítónő

Liceul Sanitar „Vasile Voiculescu” Oradea
Structura Școala Gimnazială „Lucreția Suci”

„Az emberiség kihívása az, hogy véget vessünk a természet pusztításának, és helyreállítsuk azt, ami még menthető.”

David Attenborough

Iskolánkban ebben a tanévben is megszervezésre került a “Zöld hét” nevet viselő tematikus hét.

Ez a hét a romániai oktatási rendszerben a környezettudatosságra, fenntarthatóságra és klímaváltozásra fókuszáló, élményalapú program. A tevékenységek öt fő, az Oktatási Minisztérium **által meghatározott témakör** köré csoportosulnak:

1. *Klímaváltozás és légkör*
2. *Biodiverzitás*
3. *Hulladékgazdálkodás, fenntartható fogyasztás és termelés*
4. *Vizek és vízi élővilág*
5. *Erdők és szárazföldi élővilág*

Ezen hét témáinak megválasztása nem egyszerű feladat. Sok dologra kell odafigyelni, többek között arra is, hogy olyan tevékenységeket szervezzünk, melyekhez nincs szükség anyagi keretre, hiszen iskolánk tanulóinak többsége szociálisan hátrányos helyzetű családokból származik.

A mi tevékenységeink a következő témákat érintették:

- Víz – az emberi élet számára létfontosságú erőforrás
- A környezetszennyezés vakációra megy
- Az erdő – a Föld tüdeje
- Természeti kincskeresés túra
- Természetes anyagokból készült kollázsok

A tanulók nagy érdeklődést mutattak a tevékenységek iránt, valamint nagyon szívesen és aktívan részt is vettek ezeken.

Educația în era inteligenței artificiale: oportunități, riscuri și responsabilitate pedagogică

prof. înv. primar MOZA ELENA DANIELA

Școala Gimnazială Nr. 1 Hidișelu de Sus

Transformările tehnologice din ultimele decenii au schimbat profund modul în care cunoașterea este produsă, transmisă și asimilată. Digitalizarea a adus în școală platforme educaționale, manuale electronice, aplicații interactive și resurse multimedia, extinzând posibilitățile de acces la informație și de organizare a învățării. Apariția inteligenței artificiale, în special a inteligenței artificiale generative, marchează însă o etapă distinctă și mult mai complexă: tehnologia nu se mai limitează la stocarea sau distribuirea conținutului, ci poate genera texte, imagini și explicații, poate adapta răspunsuri la nevoile utilizatorului și poate simula forme de dialog cognitiv. În acest context, întrebarea esențială nu mai este dacă inteligența artificială va influența educația, ci în ce condiții această influență poate deveni benefică pentru formarea elevilor.

Organizații internaționale precum UNESCO susțin necesitatea unei integrări responsabile a inteligenței artificiale în educație și promovează o abordare centrată pe om, în care tehnologia să sprijine, nu să înlocuiască, relația pedagogică. În același sens, rapoartele OECD evidențiază potențialul inteligenței artificiale de a personaliza învățarea, de a facilita feedbackul și de a eficientiza anumite activități educaționale, cu condiția existenței unui cadru etic, pedagogic și instituțional clar. Prin urmare, impactul acestei tehnologii nu este în mod automat pozitiv sau negativ; el depinde de scopul utilizării, de vârsta elevilor, de competențele digitale ale celor implicați și de calitatea medierii didactice.

În învățământul primar, utilizarea inteligenței artificiale trebuie abordată cu o prudență deosebită. Copilul aflat în primii ani de școală își formează deprinderile fundamentale de citire, scriere și calcul, dar și capacitatea de concentrare, perseverența, autonomia și obiceiurile de învățare. În această etapă, instrumentele bazate pe inteligență artificială pot avea un rol util prin adaptarea exercițiilor la ritmul individual al elevului, oferirea unor explicații suplimentare sau sprijinirea copiilor cu dificultăți de învățare. Tehnologiile de tip text-to-speech, speech-to-text și aplicațiile interactive pot crește accesibilitatea conținutului, inclusiv pentru elevii cu cerințe educaționale speciale. Beneficiile devin însă reale numai când tehnologia este folosită selectiv și sub îndrumarea profesorului. Expunerea excesivă la ecrane, dependența de răspunsuri imediate și diminuarea interacțiunii directe cu profesorul și colegii pot afecta dezvoltarea unor competențe esențiale. De aceea, la nivel primar, inteligența artificială ar trebui integrată într-un echilibru sănătos între activitățile digitale, experiențele concrete, lectura, scrierea de mână, jocul și colaborarea directă.

În învățământul gimnazial, inteligența artificială poate deveni un instrument valoros pentru dezvoltarea treptată a autonomiei intelectuale. Elevii pot utiliza aplicații inteligente pentru a clarifica noțiuni dificile, pentru a primi feedback rapid, pentru a exersa în ritm propriu sau pentru a-și organiza proiectele. Generarea unor explicații alternative și a unor exemple suplimentare poate facilita înțelegerea conceptelor abstracte și poate susține diferențierea învățării. Totuși, tocmai în această etapă apare pregnant riscul substituirii efortului cognitiv autentic cu răspunsul automat. Atunci când elevul solicită direct soluția și o preia fără să parcurgă procesul de raționament, învățarea poate deveni superficială, iar dependența de instrument poate diminua capacitatea de analiză și rezolvare independentă a problemelor. Rolul profesorului devine, astfel, esențial în proiectarea unor sarcini care cer argumentare, justificare, comparație, reflecție și verificarea surselor, precum și în formarea deprinderii de a pune întrebări bune și de a evalua critic răspunsurile generate.

La nivel liceal, utilizarea inteligenței artificiale capătă valențe mai complexe și se apropie de contexte academice și profesionale. Elevii pot apela la astfel de instrumente pentru structurarea unor idei, pregătirea examenelor, simularea unor interviuri, exersarea limbilor străine sau clarificarea unor probleme din domeniul științelor exacte. În informatică și matematică, de exemplu, aplicațiile inteligente pot oferi explicații etapizate și pot sprijini înțelegerea algoritmilor, a demonstrațiilor sau a strategiilor de rezolvare. În același timp, cresc riscurile privind plagiatul, confidențialitatea datelor, dependența intelectuală și autenticitatea evaluării. Un text fluent sau o soluție corect formulată nu demonstrează, în sine, că elevul a înțeles conținutul. Fără reguli transparente și fără competențe digitale adecvate, inteligența artificială poate afecta integritatea academică și poate face dificilă diferențierea dintre sprijin legitim și substituirea necorespunzătoare a muncii personale.

Din perspectiva metodelor didactice, integrarea inteligenței artificiale impune o schimbare de paradigmă. Evaluarea centrată exclusiv pe produsul final devine insuficientă într-un context în care un text, o prezentare sau chiar o secvență de cod pot fi generate rapid cu ajutorul unui sistem automat. Accentul trebuie mutat asupra procesului de învățare: modul în care elevul formulează întrebări, selectează informații, explică pașii parcurși, argumentează, revizuieste și reflectează critic asupra rezultatului. Portofoliile, proiectele aplicative, prezentările orale, jurnalele de învățare, evaluările formative și sarcinile contextualizate pot contribui la menținerea autenticității actului educațional. În acest nou cadru, alfabetizarea digitală nu mai înseamnă doar utilizarea tehnică a instrumentelor, ci și înțelegerea limitelor lor, verificarea informațiilor, protejarea datelor personale, recunoașterea erorilor și asumarea responsabilității pentru conținutul folosit.

Integrarea inteligenței artificiale presupune, de asemenea, reconsiderarea rolului profesorului. Depart de a deveni inutil, cadrul didactic capătă o responsabilitate și mai mare în selecția resurselor, proiectarea experiențelor de învățare și cultivarea discernământului. Profesorul este cel care poate transforma un instrument tehnologic într-o oportunitate pedagogică autentică, stabilind obiective clare, reguli de utilizare și momente în care intervenția inteligenței

artificiale este oportună sau, dimpotrivă, trebuie limitată. În plus, formarea continuă a cadrelor didactice devine indispensabilă, deoarece utilizarea competentă a noilor tehnologii presupune nu doar abilități tehnice, ci și înțelegerea implicațiilor etice, cognitive și sociale.

Viitorul școlii nu poate ignora realitatea tehnologică. Inteligența artificială va continua să influențeze societatea, piața muncii și practicile profesionale, iar educația are responsabilitatea de a pregăti elevii pentru această realitate. O școală care interzice complet asemenea instrumente riscă să se îndepărteze de lumea în care elevii vor trăi și vor lucra; o școală care le adoptă fără criterii riscă să slăbească autonomia intelectuală, rigoarea și autenticitatea învățării. Soluția nu constă nici în respingere, nici în entuziasm necritic, ci într-o integrare echilibrată, graduală și transparentă, susținută de principii etice și pedagogice clare.

În concluzie, inteligența artificială nu este nici un pericol inevitabil, nici o soluție miraculoasă pentru dificultățile educației. Ea este un instrument puternic, iar valoarea sa depinde de modul în care este utilizat. Prin reglementări adecvate, formarea profesorilor, protejarea datelor, adaptarea evaluării și dezvoltarea competențelor critice ale elevilor, inteligența artificială poate deveni un aliat al școlii contemporane. Miza fundamentală rămâne păstrarea echilibrului dintre inovație și responsabilitate, astfel încât tehnologia să contribuie la personalizarea și creșterea calității învățării fără a substitui efortul intelectual, rolul profesorului și dimensiunea profund umană a educației.

Bibliografie

1. UNESCO. (2023). Guidance for Generative AI in Education and Research. Paris: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.
2. OECD. (2023). Digital Education Outlook 2023: Towards an Effective Digital Education Ecosystem. Paris: OECD Publishing.
3. European Commission. (2022). Ethical Guidelines on the Use of Artificial Intelligence (AI) and Data in Teaching and Learning for Educators. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
4. Luckin, R., Holmes, W., Griffiths, M., & Forcier, L. B. (2016). Intelligence Unleashed: An Argument for AI in Education. London: Pearson Education

Rolul directorului în asigurarea unui climat de studiu în instituția de învățământ

prof. BOCȘAN RAMONA MARIANA

Liceul Tehnologic „Felix” Sântmartin

Introducere

Calitatea educației reprezintă una dintre principalele preocupări ale societății contemporane, iar succesul procesului instructiv-educativ depinde de numeroși factori, printre care se numără climatul de studiu existent în instituția de învățământ. Un climat educațional pozitiv favorizează dezvoltarea intelectuală, socială și emoțională a elevilor, stimulează motivația pentru învățare și contribuie la obținerea unor rezultate școlare superioare. În acest context, directorul ocupă un rol esențial, fiind responsabil nu doar de administrarea instituției, ci și de coordonarea întregii comunități școlare în vederea creării unui mediu sigur, echitabil și favorabil procesului educațional.

În ultimele decenii, conceptul de management educațional s-a orientat din ce în ce mai mult spre leadershipul educațional, accentul fiind pus pe capacitatea directorului de a inspira, motiva și implica personalul didactic, elevii și părinții în atingerea obiectivelor instituției. Directorul eficient nu se limitează la îndeplinirea sarcinilor administrative, ci promovează colaborarea, dezvoltarea profesională a cadrelor didactice, inovarea și o cultură organizațională bazată pe respect și responsabilitate.

Scopul acestui articol este de a evidenția rolul directorului în asigurarea unui climat de studiu favorabil, prin analiza principalelor responsabilități manageriale, a strategiilor de conducere și a modalităților prin care acesta poate contribui la creșterea calității procesului educațional.

1. Conceptul de climat de studiu

Climatul de studiu reprezintă ansamblul condițiilor psihologice, sociale, pedagogice și organizaționale care influențează procesul de învățare și dezvoltarea elevilor. Acesta este determinat de relațiile dintre elevi și profesori, de stilul de conducere al directorului, de valorile promovate în școală și de modul în care sunt respectate normele instituționale.

Literatura de specialitate evidențiază faptul că un climat educațional pozitiv este caracterizat prin încredere reciprocă, comunicare eficientă, respect, colaborare și siguranță. Într-un asemenea mediu, elevii sunt încurajați să participe activ la procesul de învățare, să își exprime opiniile și să își dezvolte competențele într-o atmosferă lipsită de teamă sau discriminare.

Emil Păun (1999) definește climatul organizațional ca fiind totalitatea percepțiilor membrilor unei organizații privind relațiile existente, stilul managerial și condițiile de muncă. În mediul școlar, aceste percepții influențează atât satisfacția profesională a profesorilor, cât și performanțele și motivația elevilor.

Un climat favorabil studiului presupune existența unor relații armonioase între toți actorii educaționali, respectarea regulilor instituției, implicarea activă a elevilor și profesorilor în viața școlii și promovarea unei culturi organizaționale orientate spre performanță și dezvoltare continuă.

Cercetările din domeniul psihologiei educației demonstrează că elevii care învață într-un mediu caracterizat prin sprijin și cooperare obțin rezultate școlare mai bune, manifestă un nivel mai ridicat al motivației și dezvoltă competențe sociale și emoționale solide. Prin urmare, climatul de studiu reprezintă un indicator important al calității educației și al eficienței managementului școlar.

2. Rolul directorului în managementul instituției de învățământ

Directorul reprezintă principalul lider al instituției de învățământ și are responsabilitatea de a coordona toate activitățile desfășurate în cadrul acesteia. Potrivit managementului educațional modern, funcția directorului depășește dimensiunea administrativă și presupune exercitarea unui leadership capabil să mobilizeze resursele umane și materiale în vederea realizării obiectivelor educaționale.

Printre atribuțiile fundamentale ale directorului se numără planificarea activităților, organizarea resurselor, coordonarea personalului, monitorizarea procesului instructiv-educativ, evaluarea rezultatelor și dezvoltarea relațiilor cu comunitatea locală. Îndeplinirea eficientă a acestor atribuții contribuie la crearea unui mediu educațional stabil și favorabil învățării.

Michael Fullan (2001) afirmă că liderii educaționali eficienți sunt cei care stimulează schimbarea și creează condițiile necesare pentru dezvoltarea profesională continuă a cadrelor didactice. În acest sens, directorul trebuie să încurajeze participarea profesorilor la programe de formare, schimburi de experiență și proiecte educaționale care contribuie la îmbunătățirea calității actului didactic.

Totodată, directorul are responsabilitatea de a asigura respectarea legislației școlare și implementarea politicilor educaționale la nivel instituțional. Acesta trebuie să gestioneze eficient resursele financiare și materiale, să organizeze activitatea personalului și să monitorizeze permanent rezultatele elevilor.

Un aspect deosebit de important îl reprezintă comunicarea. Directorul trebuie să mențină un dialog permanent cu profesorii, elevii și părinții, să asculte problemele acestora și să identifice soluții echilibrate. Comunicarea deschisă contribuie la dezvoltarea încrederii și la reducerea conflictelor, elemente esențiale pentru existența unui climat educațional pozitiv.

3. Strategii prin care directorul asigură un climat favorabil studiului

Crearea unui climat de studiu favorabil presupune aplicarea unor strategii manageriale adaptate nevoilor instituției și comunității școlare. Una dintre cele mai importante strategii este promovarea unei culturi organizaționale bazate pe respect, colaborare și responsabilitate.

Directorul trebuie să stabilească reguli clare privind comportamentul tuturor membrilor comunității școlare și să urmărească aplicarea acestora într-o manieră echitabilă. Respectarea normelor contribuie la dezvoltarea unui sentiment de siguranță și predictibilitate, indispensabil procesului de învățare.

O altă strategie importantă constă în motivarea personalului didactic. Profesorii motivați sunt mai implicați în activitatea instructiv-educativă, utilizează metode moderne de predare și contribuie la crearea unui mediu atractiv pentru elevi. Directorul poate stimula motivația prin aprecierea performanțelor, oferirea oportunităților de formare profesională și implicarea cadrelor didactice în procesul decizional.

Un climat pozitiv este susținut și prin implicarea activă a elevilor în viața școlii. Participarea acestora la activități extracurriculare, proiecte educaționale, voluntariat și organisme de reprezentare dezvoltă responsabilitatea, spiritul civic și sentimentul de apartenență la comunitatea școlară.

Directorul are, de asemenea, responsabilitatea de a preveni și gestiona conflictele. Situațiile de bullying, discriminare sau violență afectează semnificativ climatul de studiu și necesită intervenții rapide și eficiente. Prin colaborarea cu profesorii, consilierul școlar și părinții, conducerea instituției poate implementa programe de prevenire și intervenție care contribuie la menținerea unui mediu sigur și incluziv.

Nu în ultimul rând, dezvoltarea infrastructurii școlare influențează calitatea climatului educațional. Sălile de clasă moderne, dotările digitale, laboratoarele bine echipate și spațiile destinate activităților recreative sporesc confortul elevilor și profesorilor și stimulează implicarea în procesul de învățare.

4. Colaborarea directorului cu cadrele didactice, elevii și părinții

Un climat de studiu favorabil nu poate fi construit exclusiv prin deciziile manageriale ale directorului, ci presupune implicarea activă a tuturor actorilor educaționali. Directorul are rolul de a crea și menține relații de colaborare între cadrele didactice, elevi, părinți și comunitatea locală, promovând o cultură organizațională bazată pe încredere și responsabilitate.

Colaborarea cu cadrele didactice

Profesorii reprezintă principalii parteneri ai directorului în realizarea obiectivelor educaționale. Calitatea actului didactic și atmosfera din sala de clasă depind într-o mare măsură de nivelul de motivare și satisfacție profesională al acestora. Directorul are responsabilitatea de a crea condiții favorabile dezvoltării profesionale continue, de a încuraja schimbul de experiență și de a promova inovația didactică.

Într-o instituție de învățământ eficientă, cadrele didactice sunt implicate în procesul decizional, participă la elaborarea proiectelor instituționale și contribuie la identificarea soluțiilor pentru problemele cu care se confruntă școala. Această abordare participativă conduce la consolidarea spiritului de echipă și la creșterea responsabilității profesionale.

Totodată, directorul trebuie să manifeste deschidere față de inițiativele profesorilor, să ofere feedback constructiv și să recunoască performanțele acestora. Aprecierea rezultatelor și susținerea dezvoltării profesionale contribuie la creșterea motivației și la îmbunătățirea climatului organizațional.

Colaborarea cu elevii

Elevul reprezintă beneficiarul principal al procesului educațional, motiv pentru care directorul trebuie să acorde o atenție deosebită nevoilor și intereselor acestuia. Implicarea elevilor în viața școlii contribuie la dezvoltarea responsabilității, a spiritului civic și a sentimentului de apartenență la comunitatea educațională.

Directorul poate încuraja participarea elevilor prin sprijinirea consiliului elevilor, organizarea de activități extracurriculare, proiecte educaționale, concursuri și campanii de voluntariat. De asemenea, este important ca elevii să fie consultați în privința unor aspecte care vizează organizarea activităților școlare și îmbunătățirea condițiilor de studiu.

Un element esențial îl constituie asigurarea unui mediu sigur și incluziv. Directorul trebuie să promoveze toleranța, respectul reciproc și egalitatea de șanse, intervenind prompt în situațiile de violență, discriminare sau bullying. Colaborarea cu profesorii, consilierul școlar și familia este indispensabilă pentru prevenirea acestor fenomene.

Colaborarea cu părinții și comunitatea

Relația dintre școală și familie reprezintă un factor important al succesului educațional. Directorul are rolul de a dezvolta un parteneriat bazat pe comunicare, transparență și implicare reciprocă. Organizarea ședințelor cu părinții, întâlnirilor tematice și activităților comune contribuie la consolidarea încrederii și la identificarea soluțiilor pentru dificultățile întâmpinate de elevi.

În același timp, colaborarea cu autoritățile locale, organizațiile neguvernamentale și mediul economic poate sprijini dezvoltarea instituției prin atragerea de resurse, implementarea proiectelor educaționale și diversificarea oportunităților de învățare.

5. Provocări actuale și soluții manageriale

Directorii instituțiilor de învățământ își desfășoară activitatea într-un context marcat de schimbări sociale, tehnologice și educaționale. Printre principalele provocări se numără digitalizarea educației, diversitatea nevoilor elevilor, deficitul de personal calificat, presiunea evaluărilor externe și necesitatea adaptării permanente la schimbările legislative.

Un climat favorabil studiului poate fi afectat de lipsa resurselor materiale, de suprasolicitarea personalului didactic sau de dificultățile de comunicare dintre actorii educaționali. În aceste condiții, directorul trebuie să manifeste flexibilitate, capacitate de adaptare și competențe solide de leadership.

Una dintre soluțiile eficiente constă în promovarea unui management participativ, bazat pe consultarea profesorilor și implicarea acestora în luarea deciziilor. De asemenea, utilizarea

tehnologiilor digitale în activitatea managerială și didactică poate contribui la eficientizarea proceselor administrative și la diversificarea metodelor de predare.

În același timp, directorul trebuie să acorde o atenție deosebită sănătății emoționale a elevilor și profesorilor. Organizarea programelor de consiliere, promovarea educației pentru sănătate și dezvoltarea competențelor socio-emoționale contribuie la reducerea stresului și la consolidarea unui climat pozitiv.

Concluzii

Directorul instituției de învățământ ocupă un rol central în asigurarea unui climat de studiu favorabil și în creșterea calității educației. Dincolo de responsabilitățile administrative, acesta este un lider educațional care influențează cultura organizațională, relațiile dintre membrii comunității școlare și performanțele instituției.

Un climat educațional pozitiv se construiește prin comunicare eficientă, colaborare, respect reciproc și implicarea tuturor actorilor educaționali. Directorul are responsabilitatea de a crea condițiile necesare pentru dezvoltarea profesională a profesorilor, participarea activă a elevilor și consolidarea parteneriatului cu părinții și comunitatea.

În contextul schimbărilor permanente din sistemul educațional, leadershipul directorului devine un factor determinant al succesului instituției. Capacitatea acestuia de a gestiona resursele, de a motiva personalul și de a promova inovarea influențează în mod direct climatul de studiu și rezultatele elevilor.

Prin urmare, eficiența managementului școlar nu trebuie evaluată doar prin indicatori administrativi, ci și prin calitatea mediului educațional creat, nivelul de satisfacție al profesorilor și elevilor, precum și prin dezvoltarea unei culturi organizaționale orientate spre performanță, echitate și învățare continuă.

Referințe bibliografice

Cojocaru, V. (2004). *Management educațional*. Chișinău: Editura Știința.

Fullan, M. (2001). *Leading in a Culture of Change*. San Francisco: Jossey-Bass.

Hargreaves, A., & Fullan, M. (2012). *Professional Capital: Transforming Teaching in Every School*. New York: Teachers College Press.

Jinga, I. (2008). *Managementul învățământului*. București: Editura ASE.

Leithwood, K., Harris, A., & Hopkins, D. (2020). Seven strong claims about successful school leadership revisited. *School Leadership & Management*, 40(1), 5–22.

Păun, E. (1999). *Școala – abordare sociopedagogică*. Iași: Editura Polirom.

Sergiovanni, T. J. (2007). *Rethinking Leadership: A Collection of Articles*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.

Văideanu, G. (1988). *Educația la frontiera dintre milenii*. București: Editura Politică.

Ministerul Educației. (2023). *Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar (ROFUIP)*.

UNESCO. (2021). *Reimagining Our Futures Together: A New Social Contract for Education*. Paris: UNESCO.

FAMILIA PRINCIPALUL FACTOR ÎN EDUCAȚIE

prof.pentru învăț. primar BUNICA VALERIA
Liceul de Arte Oradea

Principalul factor care ajută copilul în desăvârșirea propriei educații este familia.

Funcția educativă a familiei constă în formarea priceperilor, deprinderilor de viață, transmiterea primelor cunoștințe, sentimente, virtuți.

Rolul familiei este important în dezvoltarea copilului din punct de vedere fizic, intelectual, moral și estetic. Copilul reprezintă elementul central în educație.

Educația trebuie centrată pe elev, iar finalitatea ei să fie formarea capacității elevului de a se adapta la realitatea socială. Școala alături de familie influențează prin condițiile concrete în care se desfășoară procesul de învățământ, personalitatea copilului.

Educarea elevului se situează în egală măsură, în familie și școală. Meritul familiei îl reprezintă formarea temeliei individualității copilului, încă de la vârstă fragedă. Mediul familial oferă primele ocazii de stabilire a unor relații sociale, de comunicare afectivă și verbală. Climatul familial își pune amprenta pe personalitatea sa.

Odată cu intrarea copilului în școală, funcțiile educative ale familiei nu încetează, ci se amplifică, în sprijinirea rolului de elev. Școala trebuie să colaboreze cu familia, să facă în așa fel încât să-l facă un aliat și să se sprijine reciproc în munca de educație. Alături de școală, familia exercită cea mai mare influență asupra copilului, iar scopul acțiunilor lor trebuie să fie unitar. Familia, prin condițiile oferite, prin înțelegerea corectă a manifestărilor copiilor, prin contribuția în lărgirea orizontului profesional al acestora și prin oferirea unor modele pozitive de conviețuire socială contribuie la pășirea corectă a tânărului în viață. Familia poate stimula elevul, îl poate mobiliza în acțiuni legate de un anumit domeniu de activitate față de care manifestă aderență și pentru care prezintă mai multă garanție, în valorificarea capacităților proprii. Părintele își poate da mai bine seama de toate acestea în colaborare cu școala.

O comunicare optimă școală- familie are rolul de a acționa în mod pozitiv asupra copilului și de a stopa comportamente negative. De multe ori apar dificultăți de comunicare și dezvoltare a relației școală-familie. De aceea trebuie cunoscuți factorii care favorizează dar și blochează o comunicare eficientă. Lipsa de comunicare din partea uneia dintre ele afectează evoluția elevului, rezultatele școlare și natura comportamentului.

Educația în viața copiilor

Administrator patrimoniu DRUMA CARMEN

Liceul Sanitar “Vasile Voiculescu” Oradea
Structura Școala Gimnazială “Lucreția Suci” Oradea

Educația reprezintă pilonul fundamental în construirea personalității, autonomiei și succesului viitor al fiecărui copil. Ea depășește simpla transmitere de informații academice, transformându-se într-un proces continuu de modelare a valorilor, comportamentelor și competențelor sociale. De la primele interacțiuni din mediul familial și până la sistemul școlar formal, educația oferă instrumentele necesare pentru ca un copil să înțeleagă lumea și să își găsească locul în ea.

Educația reprezintă un proces continuu și gradual de transmitere a cunoștințelor, valorilor, tradițiilor și comportamentelor de la o generație la alta. Ea nu se limitează doar la memorarea unor informații academice, ci vizează modelarea caracterului și formarea unei gândiri critice. În sens larg, educația adaptează copilul la cerințele societății în care trăiește.

Educația acționează pe mai multe planuri esențiale pentru evoluția armonioasă a copilului:

- Dezvoltarea cognitivă: Stimulează curiozitatea nativă, gândirea logică și capacitatea de rezolvare a problemelor.
- Dezvoltarea socio-emoțională: Învăță copilul să își exprime emoțiile, să empatizeze și să colaboreze cu cei din jur.
- Formarea morală: Contribuie la asimilarea unor valori etice fundamentale, precum respectul, responsabilitatea, corectitudinea și toleranța.
- Autonomia personală: Oferă instrumentele necesare pentru ca viitorul adult să ia decizii independente și corecte în viață.

Educația copilului se realizează prin colaborarea strânsă a trei piloni principali:

Familia reprezintă primul mediu de socializare și cel mai important predictor al succesului ulterior al copilului, oferă primul model de comportament prin imitație, creează climatul de siguranță emoțională necesar învățării, cultivă primele deprinderi de viață și valori morale.

Instituțiile de învățământ preiau rolul de ghidare specializată și sistematică a copilului, transmite cunoștințe științifice și culturale structurate, lărgeste cercul social al copilului prin interacțiunea cu colegii și cadrele didactice, pregătește elevul pentru integrarea pe piața muncii și în viața activă a comunității.

Mediul social exterior (grupul de prieteni, activitățile extrascolare, resursele online) completează profilul educațional al tânărului. Aceasta poate oferi oportunități excelente de dezvoltare, dar necesită o monitorizare atentă pentru a evita influențele negative.

O educație solidă în perioada copilăriei aduce beneficii majore pentru întreaga viață a individului. Copiii educați în spiritul valorilor etice dezvoltă un mecanism de protecție împotriva comportamentelor delincvente.

Educația reprezintă calea principală prin care un tânăr își poate depăși statutul socio-economic inițial.

Studiile arată că persoanele cu un nivel de educație mai ridicat adoptă un stil de viață mai sănătos și au o speranță de viață mai mare.

Tehnologia transformă educația dintr-un proces static într-o experiență interactivă, personalizată și accesibilă global. Integrarea instrumentelor digitale în procesul de învățare reconfigurează fundamental modul în care copiii acumulează cunoștințe și își dezvoltă competențele pentru viitor. Deși aduce avantaje majore în privința eficienței, digitalizarea completă a procesului educațional generează și provocări semnificative care necesită o gestionare atentă.

În concluzie, educația este mai mult decât o obligație școlară; ea reprezintă fundamentul pe care se construiește viitorul fiecărui copil. Investiția în educație, realizată în mod coerent de către familie și școală, garantează formarea unor adulți responsabili, echilibrați și capabili să aducă o schimbare pozitivă în societate.

GRĂDINIȚA ȘI FAMILIA PARTENERI PENTRU INTEGRAREA COPIILOR CU CES

prof. pentru educație timpurie POJEGA NISTOR MĂLINA DUMITRELA
Grădinița cu Program Normal Nr.2 Oșand

Integrarea copiilor cu CES (cerințe educaționale speciale) în grădiniță reprezintă un aspect crucial al educației incluzive.

Aceasta implică să se asigure că grădinița este accesibilă fizic pentru toți copiii și să se ofere suporturi adecvate pentru nevoile specifice ale fiecărui copil. Grădinița ar trebui să colaboreze cu părinții și specialiștii în educație pentru a dezvolta planuri individualizate pentru fiecare copil cu CES, care să includă obiectivele de învățare și suporturile necesare.

Un alt aspect important este implicarea cadrelor didactice calificate și pregătite în abordarea educației incluzive. Acestea trebuie să fie sensibile la nevoile și abilitățile diverse ale copiilor cu CES și să utilizeze metode de predare adecvate pentru a le sprijini în dezvoltarea lor. De asemenea, educatorii pot colabora cu specialiști precum psihopedagogi sau terapeuți pentru a găsi cele mai bune strategii de intervenție și pentru a monitoriza progresul copiilor. În calitate de educator, am fost pusă deseori în situația de a avea la grupă preșcolari cu cerințe educative speciale și, în astfel de situații, am încercat să găsesc cele mai bune metode de predare-învățare pentru a-i determina pe toți participanții la actul educațional să se implice conștient în activitățile derulate.

În opinia mea, sunt două valori foarte importante în integrarea copiilor cu CES și anume, încrederea și dragostea. Trebuie să le acordăm încredere și iubire, pentru a reuși să îi ajutăm. Grădinița ar trebui să faciliteze interacțiunea socială și comunicarea între copiii cu CES și colegii lor. Activitățile de grup și proiectele în echipă pot promova colaborarea și înțelegerea reciprocă între toți copiii. De asemenea, este important să se creeze o atmosferă de acceptare și respect, unde fiecare copil să se simtă valorizat și integrat. Integrarea copiilor cu CES se poate realiza atât prin activități educaționale cât și prin activități extracurriculare cum ar fi: vizite la muzee, excursii și drumeții, evenimente culturale și sportive ce permit dezvoltarea relațiilor interpersonale și o mai bună relaționare a copiilor cu societatea.

Pentru realizarea educației incluzive eficiente, este important implicarea părinților în mod direct la viața grădinitei și pot influența anumite decizii care privesc procesul educațional.

Absența sau indiferența părinților în ceea ce privește problemele educaționale ale copilului vine în opoziție cu ideea de integrare sau incluziune. Părinții trebuie să fie modele de acțiune și comportament în acceptarea și susținerea integrării copiilor cu cerințe special, să creeze un parteneriat eficient, bazat pe comunicare bilaterală cu instituția de învățământ, pentru a veni în sprijinul copiilor.

Familia care se află în această situație, de a avea un copil cu CES, are nevoie de informare și consiliere pentru a putea depăși aceste momente și pentru a fi de un real suport în procesul de integrare socială și profesională a copilului cu deficiențe. Optimizarea comunicării prin realizarea acesteia într-un mod asertiv prezintă, pe termen lung, următoarele consecințe: dezvoltarea încrederii în sine, îmbunătățirea abilităților de luare a deciziilor personale, îmbunătățirea relațiilor sociale, ce duce la o bună integrare socială.

Putem concluziona, că pentru a putea crea o lume mai bună, fără discriminare, în care toți oamenii să fie și să se simtă egali, este necesar ca fiecare dintre noi să fie dornic de a primi cu brațele deschise orice persoană, indiferent de cât de diferită este, iar pentru ca acest lucru să fie posibil este necesar să existe comunicare și o dorință de a acumula cât mai multe metode pentru a integra persoanele cu CES.

Bibliografie:

1. Anca M.,- ”Metode și tehnici de evaluare a copiilor cu CES”, Editura Presa Universitară Clujeană, 2007
4. Gherguț A.- ”Educația incluzivă și pedagogia diversității”, Editura Polirom, 2016
5. Gherguț A.- “Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale”. Editura Polirom, Iași, 2006

CONTRIBUȚIA COLABORĂRII INTERDISCIPLINARE ÎN RECUPERAREA ȘI DEZVOLTAREA ELEVULUI CU CES

prof. înv. primar NISTOR MARIA DANA

Școala Primară Nr.1 Oșand

Astăzi, interdisciplinaritatea reprezintă una din cele mai importante și complexe probleme teoretice și practice pentru dezvoltarea științei, pentru o nouă pedagogie a unității.

Interdisciplinaritatea are un scop diferit de cel al multidisciplinității, ea presupune fenomene, concepte și legi generale comune mai multor discipline ce analizează în contexte cât mai variat posibile, pentru a evidenția fațetele multiple și posibilitățile de aplicare a lor în sfera diverselor discipline.

Principiul interdisciplinarității în domeniul educației poate fi sesizat sub două aspecte: conceperea conținuturilor din perspectivă interdisciplinară și proiectarea și organizarea proceselor didactice în viziune interdisciplinară.

În Terapia ocupațională modernă, dar și în alte forme de recuperare a copiilor cu dizabilități se folosesc dispozitive, aparate, echipamente și mijloace adaptate. În dezvoltarea și proiectarea acestora este necesară expertiza celor ce lucrează direct cu acest tip de elevi pentru a oferi acestor materiale auxiliare un grad mai mare de eficiență.

De cealaltă parte terapeuții ocupaționali, profesorii educatori și alte cadre didactice din învățământul special implicate, trebuie să posede abilitățile și cunoștințele necesare pentru a putea folosi eficient noile tehnologii.

O metodă dezbătută și pusă în practică în domenii diverse pentru realizarea interdisciplinarității este aceea a echipelor interdisciplinare. Aceste echipe sunt alcătuite din specialiști din diverse domenii care lucrează cu același grup de persoane în vederea recuperării lor. În calitatea lor de membri ai acestor echipe, terapeuții ocupaționali ocupă o zonă unică foarte nișată, ei mai mult decât orice alt expert au abilități clinice în comun cu un număr mare a membrilor echipei.

„De exemplu dezvoltarea abilităților cognitive poate fi realizată în colaborare cu logopezi, întărirea musculaturii și recuperarea traumelor fizice poate fi făcută în strânsă legătură cu kinetoterapeuții etc.”

Dacă terapeuții ocupaționali vor ca echipele lor să aibă succes trebuie să aibă cunoștințe despre cum funcționează o echipă.

În procesul terapeutic-recuperator, activitățile interdisciplinare au pronunțate valențe formative. Aceste activități favorizează identificarea și cultivarea aptitudinilor elevilor, asigură o învățare activă, redau libertatea de exprimare și de acțiune a elevilor, cultivă cooperarea și ajutorul reciproc. Activitățile realizate interdisciplinar au valoare diagnostică (sunt un bun prilej de testare și verificare a cunoștințelor) dar și prognostică (indică măsura în care elevii prezintă sau nu anumite aptitudini) valorizând experiența fiecărui elev, abilitățile și capacitățile ce urmează a fi formate.

Activitățile practice sunt extrem de necesare în curriculumul școlar, iar abordarea integrată a conținuturilor trebuie să fie rodul creativității și implicării cadrelor didactice.

În timpul desfășurării activităților practice, cunoștințele dobândite se consolidează.

Trezirea interesului elevilor pentru acest tip de activități reprezintă o altă condiție de reușită a actului didactic. Comunicarea trebuie să fie făcută prin căi accesibile, profesorul trebuie să ofere sugestii, să-i îndrume pe elevi spre descoperirea unor lucruri noi.

Aplicarea lor pare o joacă în care se îmbină abilitățile practice cu cunoștințele matematice, desenul cu comunicarea, abilitățile plastice cu lectura imaginilor.

Ca o concluzie, se poate spune că prin intermediul abordării interdisciplinare a Terapiei ocupaționale, conținuturile se împletesc într-o manieră atractivă și deopotrivă flexibilă, mobilizatoare, care conduc la centrarea activității elevului cu dizabilități intelectuale pe aplicarea practică a celor studiate, la crearea unui mediu securizant și prietenos în clasă, un mediu dezirabil pentru orice elev, care-l încurajează să se exprime și să participe. Avem astfel mari șanse să-i învățăm pe elevi să se accepte și să se respecte, să-i formăm ca un grup unit, prietenos.

Bibliografie

1. Cucoș, Constantin, Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice, ediția a III-a, Editura Polirom, 2009

2. Cucoș, Contantin, *Pedagogie*, Ediția a II-a, Editura Polirom, Iași, 2002

4. Jula, Aurel, *Interdisciplinaritatea și transdisciplinaritatea, factori de creștere a calității învățământului*, revista *NOUA VIZIUNE ASUPRA CALITĂȚII EUROPENE*, disponibil la: <http://www.agir.ro/buletine/83.pdf>

ZONA METROPOLITANĂ ORADEA

prof. ROȘU DELIA-LĂCRIMIOARA

Liceul Sanitar “Vasile Voiculescu” Oradea
Structura Școala Gimnazială “Lucreția Suciu” Oradea

Crearea zonelor metropolitane este un proces ale cărui origini pot fi observate încă din a doua jumătate a anilor 70. România nu face decât să fie inclusă, odată cu evoluția ei firească, într-un fenomen global. Orașele își ies practic din matcă atât demografic, cât și ca întindere teritorială. Spre deosebire de orașele dense din epoca preindustrială, prin extinderea zonelor rezidențiale, comerciale și industriale, orașul viitorului va fi caracterizat prin lărgirea granițelor sale, în care se vor topi satele și orașele mai mici ce gravitează în jurul unui pol de creștere.

După anii 90, orașele s-au depopulat ca urmare a exodului înspre rural. De la această realitate sociologică, a apărut necesitatea administrării spațiului urban extins prin crearea instituțiilor adecvate și prin politicile de dezvoltare locală, care să răspundă necesităților specifice, însă cu particularități locale.

Prin zonă metropolitană se înțelege o zonă constituită prin asociere, pe baza de parteneriat voluntar, între marile centre urbane (Capitala României și municipiile de rangul I) și localitățile urbane și rurale aflate în zona imediată la distanțe de până la 30 de km, între care s-au dezvoltat relații de cooperare pe multiple planuri (în conformitate cu *Legea 351*, din 24.07.2001, *Lege privind aprobarea planului de amenajare a teritoriului național- Secțiunea a IV-a- Secțiunea de localități*).

Potrivit prezentei legi, ierarhizarea localităților pe ranguri este următoarea:

- a. rangul 0 – Capitala României, municipiul de importanță europeană,
- b. rangul I – municipii de importanță națională, cu influență potențială la nivel european,
- c. rangul II – municipii de importanță interjudețeană, județeană sau cu rol de echilibru în rețeaua de localități,
- d. rangul III – orașe,
- e. rangul IV – sate - reședința de comună,
- f. rangul V – sate componente ale comunelor și sate aparținând municipiilor și orașelor.

Municipiul-reședință de județ Oradea este considerat ca făcând parte, conform Legii 351/2001 și actualizată în 2025, din rândul celor 11 localități urbane de rangul I, cu un număr de 183105 locuitori la recensământul din anul 2021.

Oradea, București, Iași, Cluj-Napoca sunt doar câteva dintre municipiile ce și-au asumat în mod direct și activ statutul de nucleu al unei zone în expansiune, iar autoritățile din localitățile incluse în viitoarea zonă metropolitană lucrează împreună pentru conceperea și crearea structurii administrative a acestora.

La nivelul Europei, există 120 de regiuni sau zone metropolitane recunoscute. Dintre acestea, 50 sunt membre ale Rețelei Europene a Regiunilor și Zonelor Metropolitane (METREX).

Experiența statelor Uniunii Europene demonstrează faptul că zonele metropolitane bine conduse ajung rapid la competitivitate economică, adică pot atrage eficient fonduri și investitori, își pot dinamiza sectoarele construcțiilor, serviciilor și turismului, iar dezvoltarea lor viitoare este una durabilă (politicile economice, culturale, sociale, ecologice sunt armonizate în mod fericit).

Inițiatorii unor astfel de proiecte doresc decongestionarea marilor orașe, dezvoltarea arhitecturală unitară, accesarea (prin asociare) a fondurilor europene destinate dezvoltării regionale și prin aceasta, crearea unor condiții civilizate de viață pentru toți locuitorii zonelor metropolitane.

ZONA METROPOLITANĂ ORADEA este o asociație care s-a constituit în data de 9 mai 2005 ca persoană juridică de interes public, având caracter privat fără scop patrimonial, în baza legislației care atestă înființarea organizațiilor asociative de dezvoltare comunitară ale unităților administrativ-teritoriale din România.

Zona Metropolitană Oradea a fost creată prin asocierea municipiului Oradea cu unitățile teritorial-administrative localizate în aria de proximitate, respectiv comunele Biharia, Borș, Cetariu, Nojorid, Oșorhei, Paleu, Sînmartin, Sîntandrei.

La data de 31 iulie 2007, comuna Girișu de Criș a aderat la asociație, determinând creșterea numărului de asociați la zece unități administrativ-teritoriale. Ulterior, comuna Toboliu s-a desprins de Girișu de Criș, devenind o unitate administrativ-teritorială separată, fiind și ea parte a asociației. Începând din 2 iunie 2010, Adunarea Generală a Asociaților (AGA) a aprobat cu unanimitate de voturi lărgirea asociației prin includerea comunei Ineu ca membru cu drepturi depline. Deci, în prezent, Zona Metropolitană Oradea cuprinde 12 membri.

Orădenii au fost primii din țară care au înființat o asociație metropolitană cu personalitate juridică.

Asociația "Zona Metropolitană Oradea" este membră a "Rețelei Europene a Regiunilor și Zonelor Metropolitane – METREX".

COMPONENTA ZONEI METROPOLITANE

Actul Constitutiv și Statutul Asociației au fost însușite de opt comune și un oraș, devenind astfel membri fondatori:

- **Municipiul Oradea;**
- **Comuna Biharia** formată din două sate: Biharia și Cauaceu;
- **Comuna Borș** formată din patru sate: Borș, Santău Mare, Santău Mic, Sântion;
- **Comuna Cetariu** formată din patru sate: Cetariu, Șișterea, Șușturogiu, Tăutelec;
- **Comuna Girișu de Criș** formată din două sate: Girișu de Criș și Tărian;
- **Comuna Ineu** formată din trei sate: Ineu, Husasău de Criș și Botean;
- **Comuna Nojorid** formată din șapte sate: Apateu, Chișirid, Leș, Livada, Nojorid, Păușa, Șauaieu;
- **Comuna Oșorhei** formată din cinci sate: Alparea, Cheri, Felcheriu, Fughiu, Oșorhei;
- **Comuna Paleu** formată din trei sate: Paleu, Săldăbagiu de Munte, Uileacu de Munte;
- **Comuna Sânmartin** formată din opt sate: Băile Felix, Băile 1 Mai, Betfia, Cihei, Cordău, Haieu, Rontău, Sânmartin;
- **Comuna Sântandrei** formată din două sate: Palota și Sântandrei;
- **Comuna Toboliu** formată din două sate: Toboliu și Cheresig.

SCOPUL ȘI OBIECTIVELE ASOCIAȚIEI

Scopul și misiunea asociației este de a stimula și sprijini creșterea prosperității zonei și a bunăstării cetățenilor acesteia.

Obiectivul general al asociației vizează dezvoltarea economică susținută a zonei de referință, respectiv a teritoriului metropolitan.

Obiective specifice:

- alinierea Zonei Metropolitane Oradea la standardele economice și sociale euro-atlantice, în consens cu cele naționale,
- instaurarea în Zona Metropolitană Oradea a unui climat de piață, aliniat procedurilor competiționale internaționale,
- creșterea coeziunii vieții economico-sociale din Zona Metropolitană Oradea.

AVANTAJELE ȘI DEZAVANTAJELE CONSTITUIRII ZONEI METROPOLITANE ORADEA

Asemenea structură administrativ-teritorială aduce mai multe avantaje decât dezavantaje pentru locuitorii lor.

Avantajele constituirii ZMO sunt:

- decongestionarea orașului, a aglomerației urbane
- satisfacerea cererii de locuințe a populației
- fonduri bugetare mai mari pentru localitățile cu venituri mici
- beneficiile economice derivate din creșterea atractivității zonei pentru investitori
- îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare și de transport
- crearea de locuri de muncă prin atragerea de investitori
- creșterea nivelului de trai al populației
- dezvoltarea regională și investițiile în infrastructură
- extinderea rețelelor de utilități
- accesarea fondurilor structurale ale UE.

1.7.2. Dezavantajele care apar sunt:

- speculațiile imobiliare care determină scumpirea terenurilor
- dificultățile de administrare
- creșterea taxelor locale pentru localitățile din jurul Oradiei
- degradarea mediului, prin aglomerarea de locuințe
- pierderea autonomiei locale
- centralizarea fondurilor și riscul distribuirii preferențiale a acestora.

Bibliografie:

- *** (2007), *Atlas Zona Metropolitană Oradea*, Oradea
- www.ghidulprimariilor.ro
- www.oradeanet.ro
- www.oradeaonline.ro
- www.zmo.ro

Florile incluziunii

Profesor de sprijin LUMINIȚA PODINĂ

Liceul Sanitar „Vasile Voiculescu” Oradea / CJRAE Bihor

Provocările în activitatea didactică de sprijin a elevilor cu cerințe educative speciale sunt complexe și deloc ușor de rezolvat. Acești copii au nevoie de sarcini simple, concrete și cu rezultat imediat, observabil și măsurabil. Astfel, ca profesor itinerant am apelat la activități desfășurate în natură cum ar fi plantatul unor flori în ghivecele școlii, activitate aplicată atât individual, cât și în grup.

Natura ajută în echilibrarea prin ergoterapie a acestor copii sensibili; a sădi o mușcată și a o îngriji ulterior, așteptând răsplata prin flori delicate și colorate a adus abilități folositoare și necesare micului grădinar.

Activitatea de grup i-a înzestrat pe elevi cu priceperi de a conlucra cu alții pentru un scop comun. Mulți dintre acești copii se confruntă cu lipsa de încredere în sine sau în grupul școlar astfel aleg să se manifeste prin comportament interiorizat sau chiar disruptiv. Aceste activități i-au încurajat pe elevii cu cerințe educative speciale să-și asume gesturi de colaborare, de cooperare și să iasă din obișnuințele de izolare.

Mulțumirea obținută după o activitate practică, dar recreativă mi-a întărit ideea în a utiliza aceste soluții frecvent în integrarea elevilor cu CES, aceștia exprimându-și insistent interesul pentru o viitoare distracție în natură.

„Pomul se cunoaște după roade, iar omul după fapte.” Chiar dacă nu am ajuns la stadiul de a sădi un pom, grija față de o mică planta care ne poate înfrumuseța viața i-a determinat pe cei mici să se simtă importanți, responsabili și utili.

Atașez câteva instantanee ale elevilor de clasa a IV-a A de la aceste activități, menționând totodată că acest grup școlar integrează un număr record de elevi cu CES, adică șapte, dar cu un grad ridicat de acceptare și incluziune.

Oradea – cea mai frumoasă sală de clasă pentru elevii clasei a II-a A

prof. pentru învă. primar, Moga-Popa Diana-Naomi
Liceul Sanitar „Vasile Voiculescu” Oradea

„Unde vom învăța astăzi?” este o întrebare pe care elevii clasei noastre au început să o adreseze cu entuziasm ori de câte ori pregăteam o nouă activitate. Răspunsul nu era întotdeauna „în sala de clasă”. Uneori, lecțiile noastre continuau pe aleile Cetății Oradea, printre animalele de la Grădina Zoologică, în parcurile recent renovate sau pe străzile pline de farmec ale centrului orașului. Astfel, copiii au descoperit că învățarea nu are limite și că fiecare colț al orașului poate deveni o lecție valoroasă.

La vârsta școlară mică, copiii învață cel mai bine atunci când pot observa, explora și experimenta. De aceea, ne-am propus ca, pe parcursul anului școlar, să transformăm ieșirile în oraș în adevărate experiențe educative. Fiecare vizită a avut un scop bine stabilit și a completat, într-un mod firesc, ceea ce învățăm la clasă. În acest fel, informațiile au devenit mai ușor de înțeles, iar curiozitatea copiilor a fost încurajată în mod natural.

Cetatea Oradea a fost unul dintre locurile care le-a stârnit cel mai mult imaginația. Au explorat curțile și zidurile impunătoare, au observat detalii pe care poate nu le-ar fi remarcat altădată și au pus nenumărate întrebări. Pentru ei, cetatea nu a fost doar un obiectiv de vizitat, ci un loc care i-a provocat să descopere, să observe și să își dorească să afle mai multe despre lumea din jurul lor.

Plimbările prin centrul orașului au fost o invitație la a privi Oradea cu alți ochi. Copiii au admirat clădirile, florile, podurile și spațiile îngrijite, descoperind cât de frumos este orașul în care trăim. Au învățat că frumusețea unui oraș nu înseamnă doar clădiri spectaculoase, ci și grija pe care oamenii o au pentru locurile pe care le împart zi de zi.

Vizita la Grădina Zoologică le-a oferit ocazia de a observa îndeaproape animale pe care până atunci le cunoșteau doar din cărți sau din imagini. Bucuria din ochii lor, întrebările spontane și dorința de a afla cât mai multe au transformat această experiență într-o lecție despre natură, respect și responsabilitate. Au înțeles că fiecare viețuitoare are un rol important și că protejarea mediului înconjurător începe cu gesturi mici, pe care fiecare dintre noi le poate face.

Parcurile recent renovate din Oradea au fost, la rândul lor, locuri în care am învățat împreună. Acolo am discutat despre importanța spațiilor verzi, despre regulile de conviețuire într-un loc public și despre responsabilitatea pe care o avem față de mediul în care trăim. Copiii

au înțeles că un oraș frumos rămâne frumos doar atunci când fiecare contribuie la păstrarea lui curată și îngrijită.

Dincolo de informațiile acumulate, aceste ieșiri au dezvoltat în elevi spiritul de observație, curajul de a pune întrebări, dorința de a descoperi și bucuria de a învăța împreună. Au învățat să colaboreze, să respecte regulile, să fie atenți unii la alții și să privească lumea cu mai multă curiozitate. Întorși în clasă, făceau legături între ceea ce văzuseră și ceea ce învățam, iar lecțiile deveneau mai vii și mai ușor de înțeles.

Credem că una dintre cele mai importante misiuni ale școlii este aceea de a-i ajuta pe copii să își cunoască și să își prețuiască orașul. Atunci când învățarea depășește granițele clasei, copiii nu acumulează doar cunoștințe, ci își formează amintiri, valori și o relație frumoasă cu locul în care cresc.

Pentru elevii clasei a II-a, fiecare ieșire a fost o aventură, fiecare plimbare a ascuns o nouă descoperire, iar fiecare experiență a devenit o lecție. Oradea ne-a arătat că educația se regăsește pretutindeni: într-un parc, pe o stradă, lângă un animal curios sau între zidurile unei cetăți. De aceea, putem spune cu toată convingerea că Oradea este, pentru noi, cea mai frumoasă sală de clasă.

Cuprins

1. <i>Citind împreună, reducem abandonul!</i> , prof. Bocșan Mariana-Simona.....	1
2. <i>Un mediu curat – Un viitor curat</i> , prof. Olariu Ramona.....	4
3. <i>Rolul activităților extrașcolare în dezvoltarea personalității elevilor</i> , prof. Birău Ioana – Letiția.....	6
4. <i>Personalitatea copilului influențată de familie</i> , prof. Băliban Rareș George.....	8
5. <i>Picnicul lecturii</i> , prof.pentru înv.primar Băliban Carmen Laura Florentina.....	11
6. <i>Eficiența integrării educației STEAM în orele de matematică la ciclul primar</i> , prof. Chisiu Ioana Teodora.....	13
7. <i>Incluziunea școlară a copiilor speciali</i> , prof. Călinescu Anca Haidi.....	16
8. <i>Zöld Gondolat, Tiszta Jövő!</i> , prof. Székely Ildikó.....	18
9. <i>Educația în era inteligenței artificiale: oportunități, riscuri și responsabilitate pedagogică</i> , prof. pentru înv.primar Moza Elena Daniela.....	20
10. <i>Rolul directorului în asigurarea unui climat de studiu în instituția de învățământ</i> , prof. Bocșan Ramona Mariana.....	23
11. <i>Familia principalul factor în educație</i> , prof. pentru înv.primar Bunica Valeria.....	28
12. <i>Educația în viața copiilor</i> , administrator patrimoniu Druma Carmen.....	29
13. <i>Grădinița și familia parteneri pentru integrarea copiilor cu CES</i> , prof. pentru educație timpurie Pojega Nistor Mălina Dumitrelea.....	31
14. <i>Contribuția colaborării interdisciplinare în recuperarea și dezvoltarea elevului cu CES</i> , prof. înv. primar Nistor Maria Dana.....	33
15. <i>Zona metropolitană Oradea</i> , prof. Roșu Delia.....	35
16. <i>Florile incluziunii</i> , prof de sprijin Podină Luminița.....	39
17. <i>Oradea – cea mai frumoasă sală de clasă pentru elevii clasei a II-a A</i> , prof.pentru înv.primar Moga-Popa Diana-Naomi.....	41

LUCREȚIA SUCIU

1895-1936

Una dintre puținele scriitoare reprezentative în spațiul românesc de la sfârșitul secolului 19 a fost orădeanca Lucreția Suci. Născută în 1859 în Velența Oradiei, ca fiică de protopop și cu mamă poetă, Lucreția a făcut școala la Institutul Ursulinelor.

Potrivit cărții "Oameni din Bihor" semnată de Teodor Neș, în 1885 familia Suci s-a mutat în satul Ucureș (azi în comuna Olcea), unde casa lor a găzduit un mic cerc literar, frecventat și de George Coșbuc.

Cunoscătoare a limbilor franceză, germană și maghiară, Lucreția Suci a debutat în 1884 în revista Familia, cu sonetul "Suvenir". A publicat regulat până în 1895, poeziile sale fiind foarte bine primite de public. Singurul ei volum, "Versuri", care a cuprins 67 de poezii, a apărut în 1889, la Sibiu.

Cele mai multe dintre versurile sale au fost marcate de decepția uriașă în dragoste. Lucreția Suci a fost logodită timp de 7 ani cu un căpitan român din armata austro-ungară "încrunat și dornic de aventuri", ca în final să se despartă și fiecare să se căsătorească cu altcineva. În 1891, scriitoarea s-a căsătorit cu Wilhelm Rudow, un scriitor și ziarist german, care avea să publice o Istorie a literaturii române.

Soții Rudow au editat, în 1897, revista "Foaia literară", la care a colaborat și George Coșbuc. Sub semnătura Lucreției Suci, în revistă au apărut doar două poezii și povestirea "Logodnica Contelui Stuart".

Bolnavă de tuberculoză și întristată de moartea prematură a soțului ei, Lucreția Suci a murit la doar 41 de ani, fiind înmormântată în cimitirul din Valea Mare de Codru. Opera sa a rămas apreciată mulți ani după aceea.

În perioada interbelică, Eugen Potoran o socotea drept "o poetă eminesciană", poemele sale putând constitui oricând "o oprire rodnică în calea cercetătorului literar". În 2014, Alexandru Cistelean făcea referire pe larg la Lucreția Suci, în volumul "Ardelencele", prezentând-o ca un soi de cap de pod pentru femeile-poet, o "Didonă a Ardealului".

**BIBLIOTECA NAȚIONALĂ
A ROMÂNIEI CENTRUL
NAȚIONAL**

**ISSN 3153 - 2780
ISSN- L 3153 - 2780**